

УДК 330.332

Красножон С. В.*к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу***Іванов В. Є.***студент II (магістерського) рівня факультету фінансів**Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ДЕРЖАВНІ КОРПОРАТИВНІ ВЕНЧУРНІ ФОНДИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДБУДОВИ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В епоху стрімкого технологічного розвитку та постійних, зазвичай стихійних змін на глобальному ринку, здатність держави створювати сприятливі умови для залучення коштів фінансування інновацій і підтримки стартапів стає стратегічно важливою. Державні корпоративні венчурні фонди можуть стати одним з ключових інструментів у цьому процесі. Основною метою створення таких фондів є мобілізація та акумуляція інвестиційних ресурсів з метою реалізації державних завдань з фінансування суспільно значущих проектів [1].

Створення державних корпоративних інвестиційних венчурних фондів на принципах державно-приватного партнерства є потужним інструментом для активізації економічного розвитку України. Ці фонди можуть стати каталізатором реалізації стратегічних пріоритетів у відновленні та розвитку економіки, структурних перетворень та модернізації виробництва.

Для забезпечення створення та ефективної діяльності таких фондів доцільно було б використати напрацьований досвід пов'язаний із діяльністю інститутів спільного інвестування, а саме відпрацьовані процеси створення, залучення, обліку, інвестування та управління активами. З цієї метою, за рішенням Кабінету Міністрів України доцільно було б створити галузеві корпоративні інвестиційні венчурні фонди за принципом державно-приватного партнерства, яке б надало змогу залучити в систему спільного інвестування кошти приватних вітчизняних та закордонних інвесторів. До складу засновників з боку держави, за розпорядженням Кабінету Міністрів України, можуть входити: підприємства державного сектору економіки, які потребують фінансування інноваційних програм, Міністерство Фінансів України, Міністерство Економіки України, Фонд державного майна України. Цим же розпорядженням доцільно сформувати та затвердити склади наглядових рад створюваних фондів. Доцільно було б також передбачити входження до наглядових рад представників міжнародних фінансових організацій, зацікавлених у реалізації (спільному фінансуванні) інвестиційних проектів.

Створення Фондів дозволить акумулювати необхідні фінансові ресурси для розвитку галузей, які мають вирішальне значення для реалізації пріоритетних завдань у питаннях відбудови та розвитку економіки, структурних перетворень та запровадження нових інноваційних технологій виробництва. Сюди належать передусім галузі паливно-енергетичного комплексу, хімічної промисловості, машинобудування, агропромислового комплексу, військово-промислового комплексу, виробничої та невиробничої інфраструктури, науково-дослідні сфери та інші.

Розбудовуючи систему державних корпоративних венчурних інвестиційних фондів доцільно проаналізувати досвід розвинених країн, де задля реалізації значущих інфраструктурних та інвестиційно-соціальних проектів, урядами інших країн використовуються кошти та активи суверенних фондів. За своєю сутністю суверенний фонд це – державний інвестиційний фонд, активи якого можуть включати акції державних чи публічних компаній, облігації, майно, дорогоцінні метали та інші активи [2]. Світовий досвід показує, що суверенні фонди завжди створюються та фінансуються державою, фінансові ресурси суверенного фонду можуть бути напряму вбудовані до бюджетної системи держави. Власником суверенного фонду, зазвичай, виступає уряд держави, в якій цей фонд створюється. Уряд може керувати коштами та активами фонду напряму або опосередковано через керуючу компанію. За своїм призначенням суверенні фонди поділяють на: стабілізаційні – використовуються для використання коштів під час кризи; ощадні – створені для перерозподілу надходжень, їх збереження та примноження; інвестиційні фонди стратегічного розвитку – спрямовані на довгострокове стимулювання економіки, формування джерел для проведення державою політики «довгих грошей» та компенсації нестабільності бюджетних доходів [3].

Аналізуючи сьогоденний стан українського фінансового ринку та його нормативно-правове забезпечення, слід відмітити деякі нюанси, які можуть завадити функціонуванню державних корпоративних венчурних інвестиційних фондів, а саме:

- питання збереження активів фонду, що належать державі. В регламентах створюваних фондів необхідно обов'язково передбачити, що активи, які надаються державою з метою формування початкових статутних капіталів не можуть бути відчужені без відповідних рішень Уряду, це дозволить уникнути негативних наслідків щодо втрати цих активів.
- проблема нормативно-правового забезпечення. Очевидним є той факт, що внесення змін у вже існуючі закони та нормативно-правові акти не є достатнім, необхідно розробити та затвердити Кодекс інвестиційної діяльності. Прийняття Кодексу інвестиційної діяльності сприятиме створенню стабільного та прозорого інвестиційного середовища в країні. Це допоможе залучити більше іноземних інвестицій, спростити адміністративні процедури для учасників ринку, забезпечить захист прав інвесторів та сприяти конкурентоспроможності економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Найбільший у світі суверенний фонд заробив понад \$120 мільярдів. 2021.
URL: <https://minfin.com.ua/ua/2021/01/28/59225678/>
2. Перевірка пандемією: як суверенні фонди допомогли деяким країнам під час кризи. 2021.
URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/12/2/680318/>
3. Навіщо розвиненим країнам суверенні фонди. 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/07/10/702019/>